

Suomen Kirjasäätiön hallituksen puheenjohtaja Anna-Riikka Carlsonin puhe vuoden 2019 Finlandia-palkintojen jakotilaisuudessa

Arvoisa juhlaväki, hyvät kirjailijat ja kaikki kirjallisuuden ystävät.

Toivotan teidät Suomen Kirjasäätiön puolesta tervetulleiksi juhlistamaan Finlandia-palkinnon saajia ja hienoa kirjavuotta 2019. Tänä vuonna on juhlittu Minna Canthia, nähty kasvavia kävijämääriä kirjamesseilla ja kirjastoissa ja kirjallisuudesta on virinnyt vilkasta ja värikästä keskustelua.

Ilahduttavat uutiset kannustavat jatkamaan työtä sen varmistamiseksi, että laadukasta kotimaista kirjallisuutta julkaistaan vastaisuudessakin ja että suomalaisilla säilyy tahto ja kyky kirjallisuuden lukemiseen. Tarvitsemme moniäänisyyttä ja ennakkoluulottomuutta. Meidän on oltava valppaita, jotta onnistumme yhtä aikaa sekä yllättämään lukijat että vastaamaan heidän odotuksiinsa.

Tarvitsemme niin vetäviä tarinoita, vallankumouksellisia ajatuksia kuin kielen ja kerronnan uudistamista. Teoksia, jotka heijastelevat kielen, kulttuurin ja elinympäristömme muutoksia, ja teoksia, joissa historia nähdään uusin silmin. Samaan aikaan kun kirjailijat uudistavat tätä ikivanhaa ja ilmaisuvoimaltaan ainutlaatuista kieltämme, kotimainen kirjallisuus on kansainvälisempää kuin koskaan.

Kirjallisuus tarjoaa meille rauhallisen paikan kohdata itsemme ja toisemme ilman arkitodellisuuden asettamia ahtaita määritelmiä sille, kuka on oikeanlainen, oikean näköinen, oikean ikäinen tai oikeassa. Kirjallisuudessa lukija on keskiössä. Siksi kirjallisuutta on vaalittava tilana, jossa kukaan ei joudu syrjään ja jossa lukija uskaltaa yhä uudelleen kääntää katseensa sellaisiinkin suuntiin, joihin katsominen on vaikeaa. Tilana, jossa lukija kokee, kuten Eeva Kilpi runossaan, että "kauneutta on, rakkautta on, iloa on".

Kirjallisuus edistää tutkimustenkin mukaan kykyämme keskittyä ja kykyämme asettua toisen asemaan. Lukemiseen liittyy myös ihana hyödyttömyys ja joutilaisuus. Monet lukevat, koska lukeminen on yksinkertaisesti hauskaa. Toiset kokevat sen vaativan vaivannäköä, joka kannattaa.

Olen varma, että ihmiset lukevat ja kuuntelevat kirjoja jatkossakin mutta olen myös iloinen viime vuosien huolipuheesta. Sen ansiosta moni on heittäytynyt yhä kekseliäämmäksi lukuinnostuksen herättelijäksi, ja lukemisen edistäminen nähdään kotien, koulujen, työelämän ja koko yhteiskunnan yhteisenä asiana.

Tänään juhlittavat kirjat ovat vaatineet valtavasti työtä ja vaikuttavaa taiteellista näkemystä. Kirjailijat ovat kokeneet jonkin ajatuksen niin tärkeäksi, että ovat halunneet uhrata aikaa, energiaa ja lahjojaan sen saattamiseksi lukijoiden tietoon. Nämä kirjat ovat täynnä loppuun asti ajateltuja ajatuksia, joille kirjailija on etsinyt juuri oikean muodon. Siksi lukija voi kokea levollisuutta ja antautua hitaasti kypsyneiden ajatusten kuljettavaksi ja kirjailijan vietäväksi.

Filosofi ja kirjailija, Taideyliopiston kirjoittamisen maisteriohjelman professori Antti Salminen toteaa, että "kirjallisuus on kummallista pullopostia, joka saapuu sekä menneisyydestä että tulevaisuudesta samaan aikaan. Kirjoitus ajautuu ajassa, eikä ole varmuutta siitä, löytääkö joku sen, ja jos löytää, niin miten hän sen kokee."

Tänään juhlimme näitä rajattomia löytämisen ja kohtaamisen mahdollisuuksia, koko kirjavuotta, sen ajankohtaisuutta ja ajattomuutta. Ja etenkin vuoden 2019 Finlandia-voittajia.

Arvoisat juhluvieraat, minulla on suuri ilo toivottaa tervetulleeksi tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen.